SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 246. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 27, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 27-го ГРУДНЯ 1990 Ч. 246. РІК XCVII

ДОКАЗИ З УКРАЇНИ МОЖУТЬ ДОПОМОГТИ СПРАВІ І. ДЕМ'ЯНЮКА

Джерзі Сіті, Н. Дж. — На адресу адв. Йорама Шефтеля, громадянина Ізраїля, який, на думку багатьох спостерігачів, ефективно обороняв засудженого на смерть ізраїльським судом українця Івана Дем'янюка перед апеляційним судом, надійшли з України нові документальні докази про справу Федора Д. Федоренка, якого у 1986 році було засуджено до смертної кари і вирок виконано того ж самого року.

У згаданій кримінальній справі переглянуто ряд протоколів та копій і витягів з протоколів з інших кримінальних справ, у яких цілий ряд осіб свідчили у справі Ф.Д. Федоренка і які служили у треблінському таборі смерти в 1942-43 роках. Івана Дем'янюка вони не називали, а Марченка Івана знали кілька осіб.

В архівах знаходиться копія протоколу з 6-го березня 1951 року, допиту Петра Назаровича Гончарова, який служив у треблінському таборі і назвав ще 38 осіб, таких, як і сам. Серед них був і Іван Марченко, якого він схарактеризував так: „Він 1919 чи 1920 року народження, звідки родом не знаю, але українець, був у частинах Червоної армії, попав у полон до німців, потім у школу в Травниках, був посланий до треблінського табору, де служив дізель-мотористом — пускав газ у душогубки та брав участь у розстрілах людей. Його прикмети: високого росту, стрункої статури, широкоплечий, шатен, обличчя кругле, ніс довгий".

27-го червня 1951 року військовий трибунал Київської військової округи засудив Гончарова, Щербака та ще кількох осіб до кари смерти.

Голова комісії прав людини при Верховній Раді УССР адв. Олександер Ємець, який підписав листа-документ до адв. Й. Шефтеля, пише, що є ще у справі також свідчення Терехова І.С., який у групі осіб був засуджений до смертної кари, потім помилуваний, призначено йому міру покарання 15 років позбавлення волі. Він служив разом з Федоренком у першій роті треблінського табору. Є у справі фотографія третьої роти вахманів, які навчались у Травниках.

У копії протоколу допиту Віктора Гавриловича Хамуліна, 1922 року народження, засудженого військовим трибуналом Донецької військової округи 4-го серпня 1949 року до 25 років позбавлення волі, зазначено, що він також служив вахманом у треблінському таборі від вересня 1942 до березня 1943 року і знав там двох мотористів, їх прізвищ, на пам'ятає. Тоді ж у тому таборі служили Яків Іванович Крезор, Стефан Федорович Москальов, Федір Митрофанович Бабенко, Микола Петрович Малагон, яких свідчення теж є у справі. Одночасно з ними служив у таборі і Микола Опанасович Скакодуб, 1918 року народження. З копії протоколу його допиту видно, що він знав у Треблінці Івана Марченка, моториста.

Олександра Никифорівна Шабельник, 1924 року народження, з міста Дніпропетровське, вул. Шевченка 23 кв. 49, та Ніна Дмитрівна Шисно з с. Бабайківка, Царичанського району, Дніпропетровської області, свідчили, що вони були в'язнями треблінського табору і працювали там прибиральницями, обидві пам'ятають Івана Марченка.

В останньому часі документи Федоренка перенесено до Москви, де вони стануть предметом перегляду ізраїльської урядової делегації. Едвард Нишник, голова Фонду Оборони І. Дем'янюка заявив, що ізраїльська делеґація складалася з висланців прокуратури, яка обвинувачувала підсудного у воєнних злочинах. І. Дем'янюк, мол. мав намір поїхати особисто в Україну і перевірити документи з процесу Федоренка, але коли їх перенесли до Москви, він зрезиґнував з цього заміру. Натомість конгресмен Джеймс Трафікант, демократ з Огайо, звернувся з проханням до уряду СССР, щоб він уможливив переглядання документів оборони І. Дем'янюка. Така делеґація, до якої входить також асистенти конгресмена Трафіканта, поїде мабуть незабаром до Москви. Генеральний прокурор СССР Ніколай Трубін погодився дати дозвіл делеґації переглянути документацію. Трафікант стоїть на становищі, що кожний документ повинен бути доступний для прокуратури Ізраїля і оборони.

Виглядає, кажуть дослідники цієї справи, що І. Дем'янюк дійсно помилково був обвинувачений у злочинах, що їх доконував у Треблінці „Іван Грозний".

ВШАНУВАННЯ ПАТРІЯРХА

„ХАЙ ЦЯ НОВА РАДІСТЬ ОХОПИТЬ УСІХ!"

С. Бавнд Брук, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Ще ніколи дзвони церкви-пам'ятника св. Андрія Первозванного не грали так радісно, як в неділю, 16-го грудня, коли сотні вірних УАПЦ і представники майже всіх українських організацій, вітали вперше після інтронізації, Патріярха Київського і всієї України Мстислава І.

Після зворушливого привітання квітами групи дітей в народних строях, Патріярх в асисті духовенства провів у вщерть набитій вірними церкві Патріяршу Божественну Літургію, до якої спів хор під орудою Тараса Павловського, а диякону вав о. протодиякон Володимир Поліщук.

На закінчення Літургії Патріярх Мстислав І виголосив проповідь до учасників того виїмкового свята, в якій з глибокою вірою ствердив, що без помочі Божої немає нічого на цьому світі і так без Бога не може бути України. Сьогодні це розуміє навіть кожний шахтар з копалень України, якого не вчили Божого закону. Це відродження віри у Бога в Україні спонукало Патріярха до наведення слів нашої широковідомої колядки „Нова радість стала" і висловлення переконання, що ця нова радість охопить всіх і все.

У своїх глибоких словах до вірних Патріярх порушив також прикру справу сьогоднішніх релігійних конфліктів в Україні та висловив переконання, що без братньої любови та зрозуміння їх важко наладнати. На закінчення Патріярх Мстислав дякував особливо церковному хорові, що так гарно співав.

Опісля присутні Владики — Митрополит білоруський Із'яслав, Архиєпископ Константин і Єпископ Антоній, Єпископ сербський Василій та єпископ Паїсій в сослуженні численного духовенства відправили Молебень в наміренні Патріярха, який, пригорнувши до себе свою правнучку, прислухувався молитвам. Після „Многоліття" Патріярх благословив вірних, які довгою чергою підступали до нього.

Діти вітають Патріярха Мстислава І перед входом до церкви-пам'ятника.
(Фото: Ярослав Кулинич)

Патріярх Мстислав І в оточенні ієрархів в часі Божественної Літургії.

750 осіб зібралося по полудні у великій залі Дому Української Культури, щоб святочним бенкетом звеличати Патріярха Київського і всієї України. Зібрані на сцені діти піснею-молитвою, квітами і „Многая літа" привітали Патріярха, що засів посередині почесного стола, а бенкет розпочав словом о. протопресвітер Василь Дяків, голова Консисторії УПЦ в ЗСА, який покликав на тостмайстра д-ра Юрія Криволапа, визначного діяча УАПЦ і члена центральних органів ОДУМ. В часі святочного обіду він представив по черзі усіх, що мали честь сидіти разом із Патріярхом Мстиславом, а після закінчення гостини просив деяких з них до слова. Пер-

(Закінчення на стор. 3)

М. ҐОРБАЧОВ ОТРИМАВ ВІД З'ЇЗДУ ДЕПУТАТІВ УСІ ПРАВА ДИКТАТОРА

Москва. — Агентство Асошіейтед Пресс й інші, а також акредитовані в Москві західні кореспонденти повідомляють, що з'їзд народних депутатів СССР, у якому бере участь 2,250 парламентаристів, більшістю голосів прийняв пропозицію надати президентові СССР Михаїлові Горбачову усі бажані ним права, якими користуються тільки диктатори в світі. Депутати погодилися з пляном М. Горбачова на створення поліпшеної форми всесоюзної держави, побудованої на принципах „суверенних" республік, а також проєкт нового союзного договору, який повинен бути підписаний республіками якнайскорше. В цьому проєкті говориться, що він (договір) може бути підписаний тільки після схвалення його Верховними Радами 15-ох республік.

Совєтське пресове агентство ТАСС інформує, що „більшість совєтських людей вважають, що розрив між Москвою і 15-ма республіками є неможливий, бо вони затісно зв'язані між собою різними політичними і економічними та духовними вузлами". Цей погляд нібито підтримують 52,7 відсотків „вибранців народу", тобто народних депутатів і тільки 26,6 відсотків вважають, що розпад Совєтського Союзу є тільки проблемою часу.

З'їзд народних депутатів надав також право для М. Горбачова переформувати всесоюзний уряд, згідно з вимогами нового договору. Такий уряд, до якого входитимуть представники усіх 15-ох республік, повинен бути проголошений зараз, як тільки наступить акт підписання договору. 54 відсотки депутатів домагалися, щоб договір був підписаний ще в цьому році, але, на думку західних політичних спостерігачів, це вже практично не можливе до здійснення, якщо дотримуватись ухвали про схвалення договору парляментами усіх республік. М. Горбачов настоював на своєму, щоб в СССР був переведений референдум у справі збереження „обновленого" Союзу, як федерації рівноправних суверенних республік. З'їзд депутатів відмовився однак міняти назву СССР. Горбачов пропонував, щоб викинути слово „соціялістична" і щоб назва звучала так: Союз Совєтських Суверенних Республік. За затриманням теперішньої назви голосувало 1,365 депутатів, проти 189, здержались 170. Деякі республіки, наприклад, Естонія, Литва, Латвія, Молдова і Грузія, вже відмовились від слова „соціялістична".

Виступ „суперкаґенбіста" Владіміра Крючкова в суботу, 22-го грудня у якому він критикував західні розвідчі центри, бізнесменів, а навіть представників деяких урядів, був прийнятий на Заході, як поворот СССР до старих форм дектаторського правління і тому, правдоподібно під тиском багатьох прихильників Горбачова, Крючков мусів виступити другий раз у понеділок, 24-го грудня і скласти офіційну заяву, що наступило непорозуміння у зв'язку з поганою інтерпретацією його промови.

Билл Келлер, кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" в Москві пише, що існують розмежування думок навіть серед прихильників М. Горбачова щодо його додаткових уповноважень і перебудови уряду. В середу вранці, 26-го грудня, радіостанції принесли нову вістку про те, що дотеперішній контрреволюційний голова Ради Міністрів СССР Ніколай І. Рижков дістав серцеву акаку і перебуває у шпиталі. Виглядає, кажуть спостерігачі, що тепер буде легше відсунути його від влади в Кремлі.

В АМЕРИЦІ

ПРИЯТЕЛІ РИЧАРДА НІКСОНА кажуть, що він зовсім відкрито говорить про можливість програшу у виборах 1992 року президента Джорджа Буша, якщо економіка країни буде дальше занепадати. Вони для прикладу наводять ось які його передбачення, що можуть пошкодити у майбутніх виборах президентові Бушеві: найперше припишуть йому вину за погіршення економічної ситуації поки вона стане кращою, опісля він уважає, що народ ніколи не підтримає Президента у війні на Близькому Сході таких розмірів, як заплановано. Речник колишнього президента Р. Ніксона заявив, що коментарі не є авторства Р. Ніксона. Білий Дім зовсім не коментував цієї справи.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ ЗСА ДОЛУЧИЛИСЯ до інших членів Ради Безпеки Об'єднаних Націй та підтримали резолюцію, в якій говориться про окупований Ізраїлем землі від 1967 року, як „палестинські території" та критикується ізраїльський наказ про примусове виселення чотирьох палестинців. У новій резолюції вимагається, щоби ООН негайно зайнялася контролюванням безпеки палестинців на окупованих територіях. Ці обидві вимоги викликали відразу гостру відповідь Ізраїля. Одначе американські дипломати, які намагалися підтримкою цієї резолюції не викликати ще більшого роздору між ЗСА та Ізраїлем, настоюють, що підтримка цієї резолюції в нічому не міняє основної політики ЗСА.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ ОКРУЖНИЙ суддя у Ричмонді, Ва., наказав Урядові президента Джорджа Буша припинити негайні виселення запідозрілих у наркоманстві мешканців державних житлових будинків. Таку ініціятиву був проявив Департамент житлового будівництва та розбудови міст під керівництвом Джека Кемпа у намаганнях зліквідувати торгівлю наркотиками у державних житлових будинках. Одначе суддя Ричард Вілліямс заявив, що виселення оскарженого мешканця без вислухання його справи є порушенням Конституції. Речниця Дж. Кемпа заявила, що це рішення федерального судді буде точно розглянене під кутом можливого відклику.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцеларії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС вплинуло від членів УНС до п'ятниці, 21-го грудня, 5,314 чеків — дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

134,660.29

Появилися нові матеріяли про С. Крушельницьку

Київ. — Як інформує в газеті „Культура і Життя", ч. 45 з 11-го листопада, Микола Головащенко, за багато років наполегливих пошуків йому вдалося зібрати понад 120 спогадів про Соломію Крушельницьку, геніяльну українську співачку, численну кількість її листів та листів діячів мистецтва і літератури світу до неї, сотні найрізноманітніших матеріялів преси багатьох країн Европи, Африки, Південної і Північної Америки, а також багато документів, фотографій, концертових програм, афіш тощо.

Переважна більшість цих безцінних скарбів стала основою двотомника п.з. „Соломія Крушельницька" М. Головащенка, що вийшов у світ у видавництві „Музична Україна" в 1978-79 роках. Проте й пізніше він не припиняв своїх пошуків, які принесли нові цікаві знахідки. Це спогади видатних діячів італійської літератури й мистецтва, друзів і шанувальників великого таланту С. Крушельницької — письменника Джіорджо Папасолі, музикознавця і музичного критика Ґвідо Маротті, уривок з книжки великого італійського співака Дакомо Лаврі-Вольпі „Вокальні паралелі" та лист Марка Кропницького до співачки.

„Є люди,... яким і після смерті судилося жити у віках і не тільки жити, а й бути взірцем для всіх прийдешніх поколінь. Це талановиті, мужні й вольові люди, для яких служіння улюбленій справі, рідному народові було метою їх життя", пише М. Головащенко

У СВІТІ

„СУВЕРЕНІЗАЦІЯ РЕСПУБЛІК — процес об'єктивний, і нашу працю, тобто працю міністерства внутрішніх справ, ми будемо вести з врахуванням цього факту", — заявив депутатам з'їзду новий міністер Борис Пуго, недавно призначений на це становище президентом СССР Михаїлом Горбачовим. Говорячи про боротьбу із злочинністю, Пуго підкреслив, що з цим „феноменом" не можна боротися тільки в одній чи кількох республіках, бо злочинний світ охоплює цілу територію СССР. Боротьбу зі злочинністю треба, очевидно, проводити з узгідненістю з республіканськими урядами, бо інакше не буде успіхів. Охороною громадського порядку, державного майна і будинків повинні займатися місцеві, республіканські органи, але боротьба зі злочинами вимагатиме вже сконсолідованих зусиль.

ЕВРОПЕЙСЬКА ЕКОНОМІЧНА спільнота прийняла остаточну постанову про допомогу Східній Европі, а також Совєтському Союзові. Найбільше отримають із сателітних країн Польща, Мадярщина і Болгарія. Об'єм допомоги до цих трьох країн досягатиме 25 міл. долярів. ЕЕС розпочала вже висилку харчових продуктів до СССР, країни, у якій, на їхню думку, відбувається трансформація комунізму в капіталізм. Очевидно, західні капіталісти, крім американських, не застановляться покищо над „трансформацією" влади в СССР з рад в руки одної людини-диктатора Михаїла Ґорбачова. В Европі навіть ходить тепер жарт, що західньоевропейські капіталісти зрозуміють загрозу з боку СССР тільки тоді, як летітимуть з плечей їхні власні голови. Це натяк на м'ясорубку під Сталінградом і аж до самого Райхстаґу у Берліні. В Брюсселі, як звичайно, не було мови про допомогу для поодиноких республік СССР.

ІМЕЛЬДА МАРКОС, ДРУЖИНА колишнього президента Филіппін, Фердинанда Маркоса, прибула знову до Ню Йорку. Тим разом вона з допомогою адвокатів добиватиметься права на маєтки її чоловіка. Більшість банків в різних країнах світу, не бажаючи входити в конфлікт з теперішним урядом Филіппін, заморозили маєтки Маркосів, а теперішня президент Филіппін Коразон Акіно заявила, що вона погодиться на поворот Імельди на батьківщину, якщо вона поверне державному банкові 5 біл. дол., які привласнив собі її покійний муж. Спостерігачі звертають увагу, що фактично ведеться бій не в інтересах Филіппін, а за амбіції і помсту за чоловіків. Маркос має вигляди, як кажуть адвокати, отримати велику частину майна залишеного її мужем.

ВІДСВЯТКУВАЛИ 25—ЛІТТЯ УІТ В НЮ ЙОРКУ

Промовляє голова УІТ проф. Л. Винар. Сидять за почесним столом (зліва): д-р Б. Шебунчак, В. Іваненко, У. Дячук і Ю. Шимко.
(Фото: Ярослав Кулинич)

Ню Йорк, Н. Й. (Д. О.). — Заходом Громадського Комітету з рамени Української-Американської Координаційної Ради та українського Конґресового Комітету Америки відбулася з нагоди 25-річчя Українського Історичного Товариства ювілейна Зустріч з громадянством дня 9-го грудня 1990 року, в год. 2-ій по полудні в Українському Народному Домі в Ню Йорку. Імпрезою керував голова Громадського комітету, видатний громадсько-політичний діяч, д-р Богдан Шебунчак. Виголошено й відчитано цілу низку привітів від наукових і громадських установ. Від Української Католицької Архиєпархії Митрополит Стефан Сулик привітав УІТ з його Срібним ювілеєм, висловлюючи свої признання за видатні осяги на полі розбудови української національної історіографії. Президент СКВУ мгр Юрій Шимко спеціяльно приїхав до Ню Йорку на 25-ліття УІТ з привітом від імени нашої громадсько-організаційної надбудови. Проф. Василь Омельченко, голова Наукової Ради при СКВУ і генеральний секретар УВАН у Ню Йорку, виголосив при-

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Буря над Кремлем

Марія Струтинська написала книжку „Буря над Львовом". Якби дожила була до нашого часу (померла у Філядельфії, її чоловіка Михайла, журналіста, вбили большевики у Львові), то певно зраділа б, що ми дістали ще один доказ на правду: „Млин Господній меле поволі, але певно". Мемуарна повість Марії Струтинської торкалася серпня-вересня 1939 року, коли у пакті Ріббентропа — Молотова два найгірші психопати новітньої світової історії — Адольф Гітлер і Йосиф Сталін — започаткували Другу світову війну з метою поділитися Европою. Гітлер приніс Німеччині одно велике румовище і ганьбу. А з імперських мрій про володіння над світом під знаком серпа і молота залишився внутрішній хаос, боротьба в середині Компартії СССР та перспектива розвалу імперії.

Якби Міхаїл Ґорбачов, який студіював право, був істориком — політологом, та знав би, що 1) а.б.в. соціології є істина, що кожна акція спричинює реакцію, і 2) один з неписаних законів історії стверджує, що „несподіванка є реальним чинником у політиці". Якщо Ґорбачов думав, що його зворот в сторону „твердої руки", себто відворот від демократизації, за яку дістав нагороду Нобеля, перейде гладко, за дозволом, як завжди бувало, від слухняного псевдопарляменту, то він грубо помилився. Гострого й рішучого виступу Едуарда Шеварднадзе ніхто не сподівався. Слухняний Ґорбачову „парлямент" прийняв цей відважний виступ Шеварднадзе овацією. Коли ледве який тиждень тому президент Буш проголосив признання Москві харчової допомоги до висоти одного більйона долярів, і другий більйон харчами задеклярувала Европейська Економіча Спільнота, то це були пречисті докази довір'я до Ґорбачова, як чемпіона демократії. Суть заяви Шеварднадзе, який, зрештою, запевняв, що він далі приятель Ґорбачова, — це закид, що Ґорбачов змагає до заведення диктатури, яка загрожує воскресенням сталінізму. Державний секретар Джеймс Бейкер, потішився на пресконференції, що Ґорбачов обіцяв надалі вести ту саму закордонну політику.

Зречення Шеварднадзе стало міжнародною сенсацією. На всіх телевізійних екранах можна бачити і слухати дискутантів. Добра була заввага одного з них, що Шеварднадзе напевне сказав був свому приятелеві і зверхникові Ґорбачову про свій намір. Його велике схвилювання під час короткого виступу і виходу з залі могло бути наслідком тієї невідомої нам розмови тих обох давніх партійних друзів, які тісно співпрацювали в останніх двох роках. Чули ми, що наступником Шеварднадзе може стати дипломат Прімаков або економіст Яковлев. Обидва належать до ліберального крила партії однодумці Шеварднадзе. Тому призначення одного з них мало вірогідне. Ґорбачов — людина з відрухами й постановами, яких ніхто ніколи не в силі передбачити.

Зрештою тамошня ситуація змінюється не щодня, а щогодини, тому всякі тут прогнози й передбачування є порожні. Але за дотеперішнім досвідом, можна все таки висловити погляд, що відхід Шеварднадзе не матиме впливу на становище військово-поліційної верхівки. Ця верхівка була невдоволена договореннями президента Буша з Ґорбачовим у ділянці редукції родів зброї і коли не стало б Шеварднадзе, який має впливи на Ґорбачова, — то тепер вони — генерали з оточення маршала Димітрія Язова — стануть ще сміливішими. Тому дуже сумнівно, щоб відхід Шеварднадзе протверезив Ґорбачова, наставленого на тіснішу співпрацю з армією і КҐБ, але зрештою Шеварднадзе ще не відходить.

Добре в цій замотаній історії те, що Захід з Вашінґтоном у проводі дістав показну лекцію, що не поважно є вбачати у Ґорбачова ґаранта стабільности. Якщо Ґорбачов крокуватиме далі тим шляхом, що його не схвалює Шеверднадзе, то Ґорбачов не заведе країни до тривкого мирного стану, а тільки поглибить хаос. Баґнетами і проголошуванням вийняткового стану може назверх завести споривний спокій, але тільки на дуже коротку мету. Такий Божий і людський закон.

Микола Світуха

НА ШЛЯХУ ДО ПОВНОЇ ІНТЕҐРАЦІЇ ЕВРОПИ

I.

Зростаюче темпо інтеґрації суверенних держав Европейської Спільноти в одну суцільну структуру вже від довгого часу стало фокусом уваги всього світу. Це не лише маркантний приклад того, як усунення штучних перепон для ефективної дії вільного ринку в маштабі континентальному приносить економічні користі для всіх партнерів, але також і запорука, що історична ревалізація поміж головними европейськими країнами, а зокрема Німеччиною і Францією, буде проявлятися в площині економічної конкурентности, а не політично-мілітарних конфронтацій.

В процесі інтеґрації будуть добровільно усунені перепони для вільної міждержавної торгівлі, буде забезпечена необмежена свобода інвестиції капіталовкладів і добровільний вибір місця праці та життя громадян всіх 12-ох держав Европейської Спільноти. На основі студій багатьох провідних економістів, створення до кінця 1992 року економічно одностайного ринку поверх 340 мільйонів осіб принесе потенційний зріст добробуту на додаткових п'ять відсотків, пересічне знищення цін на шість відсотків і одночасно створення близько двох мільйонів нових місць праці. Европейська Спільнота стане сильним конкурентом традиційних торговельних інтересів Америка та швидко зростаючих впливів Японії в усіх важливих реґіонах світу.

Свідомість багатосторонніх користей з цього першого етапу економічної інтеґрації вже створила передумови для рішення про введення в обіг одностайної европейської валютної одиниці. Замість марок, франків, фунтів чи пезів ціла Західня Европа буде користуватися єдиною валютною одиницею, відомою під назвою European Currency Unit (ECU).

Ця валютна одиниця вже тепер служить обмеженим цілям синхронізації ринкової вартости валют окремих західньоевропейських держав, а зокрема для бюджетування спільних програм і адміністраційних коштів Европейської Спільноти. Потенційні заощадження зусиль і часу, які витрачаються для постійних перерахунків безлічі торговельних трансакцій в різних европейських валютах принесуть необмежені користі европейським підприємствам, упростять щоденні рішення мільйонів жителів про конкуренційну вартість ринкових продуктів та елімінують потребу виміни грошей при переїзді з одної країни в іншу. З тих причин, намір введення одностайної европейської валютної одиниці користується широкою підтримкою бизнесових фірм та широких кіл населення Західньої Европи.

Отож, ця друга стадія інтеґрації Західньої Европи має початися вже від 1-го січня 1994 року з умовою, що до тої пори буде введена конечна синхронізація державного бюджетування і податкової політики всіх 12-ох держав Европейської Спільноти. Від 1995 року має вже нормально діяти єдиний Европейський Центральний Банк, який перебере повний мандат керівництва валютною системою, визначуватиме відсоткову політику і матиме всі загальні визнані прероґативи єдиного державного центрального банку. Поодинокі уряди не зможуть більше провадити незалежну державну фінансову політику, не маючи можливости реґулювати державний валютний оборот ані фінансувати державні дефіцити методою збільшеного випуску власних валютних одиниць. Це слід уважати безпрецедентним зреченням суверенного мандату кожної держави та історичним кроком в процесі інтеґрації Західньої Европи в одну не лише економічну, але й політичну одиницю.

Ключовим питанням, про яке ще будуть йти завзяті дебати, буде дальша, себто третя стадія політичної інтеґрації, яка має бути завершена в кінці цього століття. Президент Франції Міттеранд є прихильником поширеного мандату Европейської Ради, як міждержавної інституції голів европейських держав, яка діяла б з постійним Секретаріятом, як екзекутивом. Для забезпечення демократичного процесу рішень про зовнішню політику, про принципи одностайної економічної і валютної політики та про суспільний добробут і громадянські права населення, президент Міттеранд уважає потрібним створити Европейський Конґрес, в склад якого входили б депутати існуючого Европейського Парляменту і певна кількість депутатів парляментів окремих держав. Цей підхід віддзеркалює французьку державно-конституційну систему з сильним мандатом французького парляменту.

Закінчення буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Галина Колесса

Українські мистці на сцені Карнеґі Голл

В п'ятницю, 14 грудня, з сольовим дебютом виступила у Вейл Голл при Корнеґі Голл відома челістка з України Марія Чайковська. Їй акомпанювала і виступила повноцінним партнером Юліяна Осінчук. Програма концерту була цікава, різноманітна і вміло підібрана. Прозвучали твори Л. ван Бетовена, Б. Бриттена, В. Балея, С. Рахманінова та М. Бруха.

Перша частина концерту розпочалася Бетовенською Сонатою 3, оп. 69, яскравим прикладом рівноваги між формою і виразом, що притаманний другому періодові творчості композитора. Вже від перших нот відчувалося правильне розуміння стилю і проникнення в суть твору. Можна було завважити високу культуру гри обидвох виконавців, їх „зіграність".

Сюїта ч. 1 для чельо сольо Б. Бриттена ввела слухачів в світ неополіфонії. В цьому багаточастинному творі (а складається він з шести частин) використано багато з можливих засобів музичного виразу. За допомогою характерів частин, цікавої кольористики гармоній, найрізноманітніших звукових барв, штрихових засобів композитор втілив у сюїту задуману ідею, а Марія Чайковська при помочі глибокого зрозуміння цієї ідеї та своєї майстерності досягнула високого рівня інтерпретації.

Велике зацікавлення у публіки викликав твір відомого українського сучасного композитора Вірка Балея „Дуо Кончертанте", написаний спеціяльно для Марії Чайковської і присвячений В. Говард Гоффманові. Це є три парафрази для чельо і фортепіяно, написані на матеріялі двох скрипкових концертів цього композитора. Дух цієї сюїти нагадує барокко, як завважує сам автор, метафорична інтерпретація вжита як структурний елемент і відіграє важливу ролю. Всі три парафрази є модельовані з тем оригінального матеріялу.

В цьому творі вжито ще різноманітніші засоби музичного виразу — використання різних реґістрів в обидвох інструментів, трелі на високих позиціях в Інтраді; в Арії виконання під сордину придало звучанню нову тембральну краску при замріяності і співучості, яка потім замінилася почуттям трагізму, гліссандо вверх і вниз по цілій струні у чельо виразило почуття нереальности, снів, у фортепіяно звучали ефекти ехо і раптове переривання звучання різкими ударами. В останній частині — Мобілє: Танці уживання піццікато в різних октавах, використання додаткових інструментів (як, наприклад, малого клавесина), удари по бокових частинах чельо в співставленні з предивною, часто синкоповою ритмікою і скорим темпом справді робило враження танців фантастичних істот. А інтерпретація цієї музики показала, чому композитор написав цей твір спеціяльно для виконання М. Чайковською.

Твір є цікавий, написаний з фантазією. Ця аванґардна і модерна музика здобула успіх навіть у традиційно настроєних слухачів.

Останньою точкою програми прозвучала Соната соль мінор оп. 19 С. Рахманінова, шедевр у музичній скарбниці віолончельового репертуару, написаний в часі найбільшого творчого натхнення композитора. Цей твір переповнений мелодіями чисто „рахманіновського" типу меланхолії, особливо в перших трьох частинах. Рахманінов був неперевершеним піяністом і тому не лише його фортепіянові твори, але й фортепіянові партії в камерних творах є складні та вимагають високої майстерности. Тут слід віддати належне здібній піяністці Юліяні Осінчук, яка виконала свою партію з натхненням, віртуозно, справді порахманіновськи і разом з тим даючи можливість і тим даючи можливість льо „розспіватися", що свідчить не лише про її майстерність, але й про тонке відчуття ансамблю.

В наддатку був виконаний твір Макса Бруха „Кол Нідрей", який увінчав всю програму. Концерт викликав захоплення у публіки.

Хотілося б відмітити загальний високий рівень концертів з серії „Музика в Інституті", організованої Українським Інститутом Америки. Причинами до цього є підбір найкращих сил, цікавий репертуар та прекрасні залі. На останньому концерті було замало людей, як на того рівня музики та виконання, і варто присвятити більше уваги таким імпрезам, а також прилучати до цього якнайбільше молоді, виховуючи в неї естетичні смаки.

(В щоденнику „Ню Йорк Таймс" з 18-го грудня появилася в загальному похвальна рецензія Бернарда Голланда про цей концерт, в якій він, між іншим, пише: Чайковська грає багато речей добре... Дуо-соната Бетовена Ля мажор була інтеліґентно виконана і точно артикульована. Рахманінова Соната соль мінор звучала, як повинна; в Сюїті ч. 1 Бриттена... Чайковська справно дала собі раду... з безліччю гармоній, піццікато і штриховими ефектами... Ю. Осінчук є скрупульозною піяністкою і здібною ансамблісткою".)

Микола Мушинка

КОМУ ВИГІДНА БРЕХНЯ?

Проблематика Закарпатської України, яка у міжвоєнний період була складовою частиною Чехо-Словаччини, не сходить із сторінок чеської та словацької преси. Найбільшу активність у цьому проявляє голова руху Об'єднання для Республіки Республіканської партії Чехо-Словаччини Міpослав Сладек, який розгорнув широку кампанію, спрямовану на повернення колишньої „Підкарпатської Руси" до складу Чехо-Словаччини.

Пряшівська словацька газета „Прешовські Новіни" з 16-го листопада в рамках цієї кампанії опублікувала репортаж студента Петра Кракорніка із його першої подорожі по Закарпатській Україні під заголовком „Ти чія, Підкарпатська Русь?". Автор доходить до висновку, що Закарпатська Україна є і по цей день складовою частиною Чехо-Словаччини, оскільки її приєднання до Совєтського Союзу „відбулося під дулами автоматів та пістолетів Червоної армії або залякуванням сибірськими таборами". Отже це приєднання, на його думку, є незаконним. Він дорікає словацькій громадськости, що вона мало цікавиться цією „своєю" територією. До речі, Петер Кракорнік у згаданій статті цілком серйозно твердить, що Кремль в рамках своєї денаціоналізаторської політики вислав на Закарпаття „280,000 українців, які сьогодні голосяться до Руху Степана Бандери".

Снага здискредитувати Народний Рух України в очах чеської та словацької громадськости проявляється і з інших джерел.

Нещодавно при уряді Словацької республіки була створена Рада для національностей та етнічних груп, очолювана заступником голови уряду Яном Чарногурським. Її членом є і один з головних ініціяторів заснування „Русинської оброди" Ян Бицко, уроджнець Закарпатської України, що пару років тому нетривало переселився в Братиславу. Негайно після його іменування членом ради він подав урядові Словаччини 10-сторінкову петицію під назвою „Хто такі русини і чого вони хочуть?", повну вигаданих і нічим не обґрунтованих тверджень, явного антиукраїнського спрямування. Народний Рух України цей „експерт" з національного питання характеризує так: „Русини Словаччини не погоджуються з політичною течією Руху на частині України, оскільки Рух у своїй ідеологічній плятформі виходять з ідеї, що росіяни не є слов'янами. Крім того, Рух висуває територіяльні вимоги по відношенню до деяких країн Середньої Европи. Рух полює в чужому лісі, а про свій — Лівобережну Україну не дбає".

Не важко додуматися, де є справжнє джерело таких крайніх неґативних і тенденційних оцінок Народного Руху України. Їх метою є вбити клин між Рухом і русинами-українцями Словаччини. Однак автори подібних тверджень повинні усвідомити собі, що ідеї, побудовані на неправді, не можуть мати довгого тривання, а ідея дискредитації Народного Руху України побудована на брехні і обмані.

17-го листопада в місті Меджилабірці відбувся т. зв. установчий сойм Русинської оброди, в якому брало участь біля 40 людей, головним чином, із Меджилабірців та його околиці. На соймі було ухвалено статут та декларацію, згідно з якою русини є ніби окремою самостійною нацією, яка за останніх 45 років була піддана „насильній українізації". Русинська оброда бере на себе завдання виправдати цю „кривду": кодифікувати русинську літературну мову, яка б мала стати викладовою мовою в школах, нею б мали видаватися книжки, газети, журнали тощо. Головою Русинської оброди було обрано Василя Турка, драматурга Українського Національного Театру (який відтепер понесе ім'я Театр Олександра Духновича).

Вищенаведені матеріяли обговорювалися на засіданні Президії Ради Русинів - Українців Чехо -Словаччини 22 -го листопада. Президія відмежовується від територіяльних претенсій деяких громадян Чехо -Словаччини на Закарпатську Україну. Не має жодного сумніву, що основне населення Закарпатської України — українці, і їх світле майбутнє є у вільній суверенній незалежній українській державі, за яку бореться Рух та інші демократичні організації України.

У наслідок історичного розвитку на Пряшівщині українське національне відродження досі не закінчилося. Значна частина населення називає себе русинами, назвою, яку колись вживали усі українці від Карпат по задніпровські простори. Ми підтримуємо цей рух, однак вважаємо русинів не окремою нацією, а складовою частиною українського народу. Ми є за плекання руської мови, етнічної самобутности, літератури, звичаїв, бо все це є збагаченням загальноукраїнської культури. Ми є за запровадження народної мови до дитячих та нижчих клясів початкових шкіл, бо лише посередництвом материнської мови можна опанувати вищий ступінь мови — мову літературну. З таким поглядом погодилися і представники Русинської оброди. І на засіданні Президії Ради СРУЧ, і в пресі вони заявили, що погоджуються, щоб від п'ятого кляси навчання йшло українською мовою. Нас дивує, що в жодному з документів сойму Русинської оброди цього факту нема.

Андрій Качор

СВЯТ-ВЕЧІР У МОЄЇ МАМИ

I.

Всі ми знаємо, що Різдвяні Свята, а зокрема Свят-Вечір — це найбільше християнське свято. Свято, від якого розпочалася нова ера людського життя, людського світовідчування, а навіть нова ера літочислення.

Не дивно, що свято Різдва Христового святкують всі християнські народи найбільш торжественно і... кожний по-своєму. І в нас, в Україні, це свято тішиться найбільшою увагою, і кожна закутина нашої великої Батьківщини має щось свого питомого, щось такого, чого не має інша частина нашої землі. Про Різдво та про Свят-Вечір у нас написано, мабуть, чи не найбільше споминів, статтей, розвідок, леґенд, переказів... Зокрема дуже багато написано про Свят-Вечір та різдвяні обряди, про різні вірування, зв'язані з Різдвом, як колядки, кутя, береза, дід, вертеп, сама Свят-Вечеря, відвідини знайомих і рідних після вечері, згадка померлих у родині та залишення їм Свят-Вечірньої їди і т.п.

Я пригадую собі, як виглядав Свят-Вечір у моєї мами, в селі Борщовичах Львівського повіту, в Галичині, під кінець Першої світової війни, коли я був ще малим хлопцем. І про це хочу оповісти, бо цей Свят-Вечір чомусь найбільше тямлю з дитячих літ.

* * *

Було це під кінець Першої світової війни. Я був тоді у третій клясі народної школи. Мої два старші брати і батько були на війні, а ми обоє з мамою тримали ціле господарство. Точніше кажучи, мама все робила сама, а мене називала „малим господарем", який мамі більше перешкоджав у роботі ніж помагав, але всеж мамі було легше, бо всі люди знали, що мама не сама, а має, як казали, „хлопа в хаті" і їй якось веселіше час проходить.

І от одного дня мама мені каже: „Андрійко! Завтра в нас Свят-Вечір, і ми мусимо його гарно приготовити, бо моє серце чує, що будемо мати гостей"... Говорячи це, усміхнулася якось так гарно й радісно, а в очах мала сльози... Я знав, що мама чекає на тата, який вже давно обіцяв приїхати на відпустку з-під Берестечка, на Волині, де відбував допоміжну військову службу.

Брати Микола й Ілько також ще не були на відпустці; Микола був у Холоєві, коло Радехова, водієм військової автодрезини в австрійському штабі, а Ілько „здобував" Італію над річкою П'явою.

Що ж ми робили, щоб гідно приготовити Свят-Вечір і Різдво та гарно привітати гостей, які, я свято вірив, таки до нас приїдуть. Ще того ж дня, день перед Свят-Вечером, я мав приготовити дрова до печі й до кухні, бо в печі мама пекла „бабки", пироги з маку, сливки і т.зв. „вурдзяки", а також „завиванці" з маку і мармеляди. У печі пекла мама теж і голубці та „варила" м'ясо на студинець. Крім цього, мені припав обов'язок приготовити „діда" і дудуха", щоб все було готове на Свят-Вечір. Самозрозуміло, що з деревом, то я дав собі ще якось раду, але приготовити „діда" і дудуха, то це було понад мої сили, і це „допоміг" мені зробити мій старенький дідуньо по мамі, що жив з бабунею недалеко, в окремій хаті, з найстаршим своїм сином Михайлом. Мама того ж дня все попекла і прибрала хату, щоб на Свят-Вечір мала час зварити всі різдвяні страви і обов'язково посмажити пампушки.

* * *

Які ж страви варила моя мама на Свят-Вечір і скільки їх було?

Як по всій Україні, так і в нас був звичай, що мало бути 12 страв, бо Христос мав 12 апостолів. Могло бути і менше, казала мама, але не менше чим 9, а між ними обов'язково мусіла бути риба, або оселедець, і кутя.

Я пригадую собі, що моя мама приготовляла такі страви: рибу по-жидівському з цибулею (навчилася це робити від своєї тети у Львові), пісний борщ з „ушками", грибову юшку з фасолею, капусту з домішкою гороху й пшона, вареники з картоплею і сиром, вареники з капустою т.зв. „капустяники", вареники з маком, голубці з гречаної каші (рижу тоді не було), узвар із сушених овочів (сливок, грушок і яблук), печені пироги (з маком, сливками і мармелядою), пампушки — одні смажені на оливі, на Свят-Вечір, а одні смажені на смальці — це на свята) і остання та найважливіша страва, яка має свою історію, — це кутя.

Кутя — це варена, перед тим очищена від луски т.зв. „опиханням" в ступі пшениця, змішана з медом і маком (тертим обов'язково макогоном у макітрі) з додатком оріхів і родзинок.

Окремо мама пекла м'ясо (дідуньо приніс чверть свині) та варила курячий росіл на Рідзвяні свята, але це вже не входило до ритуальних Свят-Вечірніх страв.

* * *

Ввесь Свят-Вечірній день пройшов на приготування Свят-Вечері та на упорядкування хати й подвір'я. Все мусіло бути приведене до ладу, нім на небі появиться перша зірка. Того дня мама нічого не їла і мені не дозволила їсти, бо, мовляв, перед Свят-Вечерею треба постити, бо Христос теж постив перед Святою Вечерею. І я постив, хіба... час від часу, як мама не бачила, щось солодкого „облизав"... І так пройшов цілий день аж до вечора, гарного, зимового, українського вечора. Поки не з'явилася на небі перша зірка, а за нею мільйони зірок, і час до Свят-Вечері. Все було готове, але мама, чомусь посумніла, а відтак сіла, пригорнула мене до себе і заплакала...

— Нащо ж я приготовила стільки того їстива? Нас тільки двоє... Ледве, чи сподівані гості — тато, Микола, або Ілько зможуть приїхати...

— Мамо! — кажу, — приготуймо все як водиться, а саму Свят-Вечерю з'їмо пізніше, як переїдуть через нашу залізничну станцію всі залізничі поїзди.

— Ну, добре, сину. Хай буде, як ти кажеш. Ти ж мій господар! — і погладила мене мама по голові, наче маленьку дитину.

— Іди до стодоли, — каже мама, — і принесе сіно, „діда" і дудуха, а я приготую все до Свят-Вечері.

Цікаво, що ялинки тоді в нас ще не ставили. Ялинку я „впровадив" до нашої хати, щойно тоді, коли я став студентом... але мами тоді вже не було.

* * *

Продовження буде.

„Хай ця нова...”

(Закінчення зі стор. 1)

шими зложли привітання від губернатора стейту Ню Джерзі враз із відповідною грамотою Джозеф Патеро і Скіп Саміно, які на жаль все ще не зуміли розрізнити поміж Російською і Українською Православними Церквами. Поміж почесними гостями був також мейор міста Бавнд Брук Рассел Рейнолд, як і гість з України, депутат верховної Ради Юрій Сорочик.

Високопатріотичні та повні радости з відродження УАПЦеркви в Україні з інтронізацією її першого Патріярха, слова привітань, виголосили Митрополит Білоруської Православної Церкви Із'яслав, Архиєпископ УПЦ Чикаґо Константин, Єпископ Ню Йорку, Ню Джерзі та околиці Антоній, Єпископ на Південну Америку Паїсій і о. протопресвітер Василь Макаренко, представник Консисторії УПЦ в Канаді в імені Владики Василія та цілого єпископату.

Відтак д-р Ю. Криволап покликав до привіту голову Державного Центру УНР Миколу Плавюка, який у своїх словах підкреслив, що в Україні Церква і держава ніколи не були відділені. Дальше привіти склали Валентина Кузьмич, голова Об'єднання Сестрицтв, Джек Родицький від Української Православної Ліги, д-р Микола Борецький, голова УВАН, д-р Ярослав Падох від НТШA. Довше слово про події, які мали місце у зв'язку зі завершенням Патріярхату УАПЦ в Україні виголосив сам тостмайстер, який на закінчення попросив до слова Патріярха Мстислава І.

Патріярх Мстислав поділився із присутніми своїми глибокими думками про важкі завдання, що стоять перед ним, та поставив питання чи Господь дасть йому ще силу і декілька років життя повернутися до Києва та закріпити там Українську Автокефальну Православну Церкву. Він остерігав перед захопленням самою символікою і перед розбиттям, на якім би то не було відтинку. На його думку, немає такої ситуації в Церкві, родині і народі, в якій ми б не могли бути кращими та не мали можливості показати вирозуміння і братню любов. При кінці своїх слів Патріярх Мстислав І подякував Генадієві Удовенкові, голові постійного представництва УССР при ООН, що сидів по його правиці, за те, що запросив його і уможливив йому відвідини ООН і познайомлення із генеральним секретарем ООН та іншими його політичними провідниками.

Із-за пізної пори та втоми Патріярха тостмайстер попросив ще до привіту лише головного предсідника Українського Народного Союзу Уляну Дячук, голову Українського Братського Союзу Івана Олексина і проф. Томаса Бирда, що був на бенкеті представником Кардинала Католицької Церкви Джана О'Коннора.

У. Дячук, з радістю вітала Патріярха Мстислава І від Українського Народного Союзу з приводу так знаменної події, коли це вперше в історії України встановлено Патріярхат УАП-Церкви. „Це є доказом живучости українського народу та його сильної волі стати господарем на своїй землі, в колі вільних народів світу”, — сказала вона.

Останнім зложив привіт проф. Т. Бирд, який він розпочав та закінчив українською мовою, підкреслюючи, що встановлення Патріярхату це історичний момент, який вже світ не може іґнорувати, так як до недавна іґнорував події в Україні. Т. Бирд бачить в акті інсталяції Патріярха надію, що прийде час, коли у світі переможе загальна, братня віра в одного Спасителя.

Після перерви відбувся ще концерт, в якому брали участь скрипаль з України Кирило Стеценко і вокальний ансамбль „Думки” під орудою Михайла Лева, а відтак тостмайстер д-р Ю. Криволап відчитав список 50 організацій, які бажали зложити привіти, але з уваги на пізний час цього святочно дня, не було можливости їх виголосити.

Патріярх Мстислав із правнучками слухає Молебня в церкві-пам'ятнику.

У. Дячук, головний предсідник УНС, складає Патріярхові Мстиславові привіт.

Проф. Т. Бирд виголошує привіт від Кардинала Дж. О'Коннора.

В ОДНОМУ З ПРИМІЩЕНЬ, власником якої є Комуністична партія Вірменії, вибухла бомба. Нагірний Карабах все ще є спірною територією між вірменами і азербайджанцями і горячим пунктом зударів між цими двома націями. Приміщення було майже повністю знищене, але жертв в людях не було. Міліція, яка прибула на місце випадку, знайшла ще одну нерозірвану бомбу. За останні два роки конфлікту між вірменами і азербайджанцями за Нагірний Карабах загинуло досі понад 200 осіб, а чимало було поранених. Совєтське пресове агентство повідомляє, що це був четвертий зрив бомби на території СССР за останніх 24 години. Часто бомби вибухають також в Латвії.

НІМЕЦЬКА ГАЗЕТА „Кельніше Рундшав” повідомила, що від 1-го січня наступного року совєтське місто Калінінград буде відкрите для відвідин закордонних туристів, хоч проти цього покищо протестують військові, — заявив кореспондентам голова міської управи Ніколай Хроменко. В Калінінграді, колишньому Кенінґсберґу, заснованому в XIII віці, яке колись було містом коронації пруських королів, знаходиться тепер велика совєтська воєнна морська база й інші військові об'єкти. Поблизу Калінінграду розташована одна з більших „психушок”, у яких свого часу лікували „хворих” політичних в'язнів спецлікарі КҐБ. Тому й не дивно, що проти „відкриття” міста для туристів протестують ті, які сповняли ролю злочинців.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПОСАДНИКІВ американських міст опублікувала працю про бездомність і недоживлення сьогодні, в якому говориться, що число поодиноких осіб і родин, які пошукують приміщень та їжу від допомогових урядових або приватних організацій в минулому році зросло на 20 відсотків. Ця статистика базувалася на опитах у 30-ох містах по цілій країні, одначе відразу застерігається, що дані не точні, бо бездомні люди мають велике недовір'я до всяких урядових анкет і опитів.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

Дарії з Шухевичів, Володимира й Ігоря СТАРОСОЛЬСЬКИХ

буде відправлене

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

28-го грудня 1990 р. о год. 8:30 рано
в церкві св. Юра в Ню Йорку

Про молитви просять ДІТИ, ВНУКИ з родинами

Ділимося сумною і болючою вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що у вівторок, 25-го грудня 1990 року помер після короткої, але тяжкої недуги на 71-му році життя

бл. п.

ВОЛОДИМИР КОСТИК

народжений 29-го січня 1919 року в Надвірній, Івано-Франківської области в Україні, визначний політичний і суспільно-громадський діяч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбуватимуться у похоронному заведенні Queen Funeral Home при 35-20 Бродвей на Асторії (між 35-ою і 36-ою вулицями) у такому порядку: ПАРАСТАС в середу, 26-го грудня о год. 7-ій вечора; ПАНАХИДА в четвер, 27-го грудня о год. 7-ій вечора; ПОХОРОН в п'ятницю, 28-го грудня о год. 9:30 ранку з цього ж похоронного заведення до української католицької церкви Чесного Хреста в Асторії і на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

В безмежному і важкому горі залишились:

дружина — ЛЮДМИЛА
доньки —
ДАРІЯ ТОМАШОВСЬКА з чоловіком ЄВГЕНОМ і дітьми: ЄВГЕНОМ, мол., ЛАРИСОЮ і ПАВЛУСЕМ
МАРТА з чоловіком д-ром ВОЛОДИМИРОМ ЗАРИЦЬКИМ
НІНА ПАПА з чоловіком ТІНО і дітьми ВАНЕСОЮ і ТАНЕЮ
та родина в Україні

Родина просить замість квітів на могилу складати пожертви на Фонд Волі і тижневик „Національну Трибуну”.

Ділимося невимовно сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що з Волі Всевишнього дня 19-го грудня 1990 р. відійшов у вічність по довгій і важкій недузі наш найдорожчий і ніколи незабутній МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ

бл. п. інж.

ОМЕЛЯН СМІШКЕВИЧ

нар. 20-го грудня 1910 р. в Гусакові, Західна Україна, власник будівельної фірми в Перемишлі, довголітній громадський діяч, член Товариства Українських Інженерів Америки та інших суспільних і професійних організацій.

ПАРАСТАС буде відправлений в п'ятницю, 28-го грудня 1990 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин при 1600 Stuyvesant Avenue, Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОН відбудеться із цього ж заведення в суботу, 29-го грудня, о год. 9-ій ранку. СЛУЖБА БОЖА відправиться о год. 10-ій ранку в церкві св. Івана Хрестителя, 719 Sandford Avenue в Нюарку, Н. Дж., а звідтам на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Безмежним горем прибиті:

дружина — МАРІЯ
доньки —
ОКСАНА з чоловіком д-р ЛЮБОМИРОМ КУЗЬМАКОМ і донею РОКСОЛЯНОЮ
ЗЕНЯ з чоловіком д-р ЮРІЄМ ЯВОРСЬКИМ і донею МАЄЮ
шваґерка — ЛЮСЯ ЧАЙКІВСЬКА з чоловіком ЯРОСЛАВОМ
шваґер — ІВАН БАРАН з родиною
братаниці —
МАРІЯ СМІШКЕВИЧ зі сином МАРКОМ
ХРИСТИНА РОЛЯНД-ЮРКІВ з чоловіком АНТОНОМ і дітьми
братанки —
інж. ОЛЕКСАНДЕР з дружиною МАРІСОЮ і синами
д-р ЮРІЙ СМІШКЕВИЧ з дружиною д-р МАРҐАРІТОЮ і синами
кузинки —
ІВАННА з мужем д-р МИКОЛОЮ ЧИРОВСЬКИМ і синами з родинами
МАРІЯ з мужем д-ром МАКСОМ ГЛАДИЛОВИЧЕМ і дітьми
сваха — МАРІЯ ЯВОРСЬКА
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді, Польщі й на Україні

Замість квітів просимо складати пожертви на виховання священиків в Україні і з України, яким займається Інститут Шептицького. Адреса: Rev. Andrij Chirovsky, Rector, Sheptycky Institute, 223 Main St., Ottawa, Ont., Canada K1S 1C4

Ділимось сумною вісткою, що 17-го грудня 1990 р., несподівано відійшов у вічність довголітній член ОДВУ

бл. п.

МИКОЛА ЯЩУК

Дружині Соні та родині покійного глибоке співчуття складають:

Центральна Управа ОДВУ

12-ий Відділ ОДВУ у Філядельфії, Па.

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 12-го грудня 1990 р. відійшла у вічність наша дорога ДРУЖИНА, МАМА І СЕСТРА

бл. п.

Марія Славятинська

ПАРАСТАС відправлено в понеділок, 17-го грудня 1990 року о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd., Філядельфія, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 13-го грудня о год. 10-ій рано в церкві св. Архангела Михаїла, а опісля на цвинтар св. Марії у Факс Чейс, Філядельфія, Па.

У глибокому смутку:

муж — ВОЛОДИМИР
син — МАРІЯН
родини ЗАВЕР і ГЕММЕР в Німеччині

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями з громадської праці, побратимами по зброї, що в понеділок вранці, 17-го грудня 1990 р., несподівано відійшов від нас у Філядельфії, Па. на 67-му році трудового життя у вічність усім нам дорогий МУЖ, ДІДУСЬ, ДЯДЬКО І ПРИЯТЕЛЬ

бл. п.

МИКОЛА ЯЩУК

член ОДВУ, колишній голова оселі ім. О. Ольжича, член українських ветеранів СВУР, довголітній член парафії катедри св. Володимира у Філядельфії, Па., довголітній активний член американської Республіканської Партії та член різних українських громадських і культурних організацій.

Залишені в смутку:

дружина — СОНЯ ПЕТРУСЬ-ЯЩУК
сестра — ЕВГЕНІЯ ШТУКА в Україні
внучки — НАТАЛКА і СОНЯ ПЕТРУСЬ-ЯЩУК
племінники —
МИКОЛА ШТУКА з родиною в Україні
АНДРІЙ ЯЩУК в Україні
невістки —
КАТЕРИНА
МАРІЯ ПЕТРУСЬ-ЯЩУК
та безмежне число друзів в Америці і Канаді

ПАНАХИДА-ПАРАСТАС відбудеться в четвер, 27-го грудня 1990 р. о 7-ій год. веч. в похоронному заведенні Насевича при 109 E. Tabor Rd. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН відбудеться у п'ятницю, 28-го грудня 1990 р. в катедрі св. Володимира, 9:30 на North 5th St. після похоронної відправи тіло буде перевезене на американський цвинтар Bell-View у Факс Чейс, Па.

Керамічні вироби Теда Дякова

Щороку на запрошення Софії Скрипник Едмонтон відвідує кераміст Тед Дяків з великою кількістю виробів, вишуканих, оригінальних, унікальних гончарських творів.

Тед Дяків — маестро-кераміст, народився в Альберті. Був викладачем Альберта коледж оф Арт та Кальгарського університету. З 60-их років дотепер мав велику кількість особистих виставок, яких не вистачило б часу перечислити. Вони відбулися у містах Канади, Америки, Японії та Гонґ Конгу. Його твори прикрашають публічні будинки та належать до державних збірок.

Можна сказати, що цьогорічна виставка Теда Дякова присвячена природі. Зразу кидались в очі три квадратові великі фрески „Вітер", „Весна" та „Літо". В різних формах глини можна було пізнати силюети птахів, сонця, листя, гілок та ягід. Це все — в сіро, синьо, рожевих тонах. Ряд „обкурених", а тоді „випечених" великих бальоноподібних ваз були прикрашені оригінальними вільноручними рисунками.

Прекрасне естетичне враження робила висока вузька, ваза подібна на стовбур дерева з іншої плянети, бо бронзова „кора" була незвичайна. Далі різні цікаві тарілки, як тарілка, поділена наліпленими гієроґліфами, а поміж цими розділеннями в глибині світились всякі фарби: зелена, синя та рожева. Великі тарілки з різними рисунками синього кобальту — технікою потрісканого полива, середина яких прикрашена комбінаціями різнокольорового скла, яке стопилося і впірнуло в гладку поверхню тарілки, надаючи модернізовані повні фантазії узори, так що можна було уявити рибу в зеленій воді чи якісь фігури в хмарах. Красувалися глибокі миски синьо-зеленого кольору, покриті поливом, назовні декоровані різними голубами, як символ спокою та миру, великі глечики-вазонки на рослини, прикрашені рисунками тюльпанів синьо-сірих, рожевих тонів, ринки, чайники, мисочки та горнятка.

Не дивно, що едмонтонська громада щоразу численно прибуває на виставку Теда Дякова, бо завжди можна знайти для своєї хати щось цікаве, нове, та естетичне.

Галина Кошарич

Група членів ТУІА перебувала в Україні

Групу ТУІА в Україну супроводжує голова Р. Гавриляк (посередині).

Товариство Українських Інженерів Америки (ТУІА) на запрошення Київського політехнічного інституту взяло участь від 17-го до 20-го жовтня у 4-ій Міжнародній конференції, яку проводив КПІ. На конференції члени ТУІА прочитали чотири доповіді на теми економіки, комунікації та комп'ютеризації — стандартизації української мови. Доповіді виголосили: д-р Л. Онишкевич, д-р А. Храпливий, мгр М. Біланюк та інж. Ю. Блонарович.

Під час конференції 19-го жовтня відбулися установчі збори Інженерного Товариства. Головою товариства вибрано проф. М. Згуровського та створено комісію для підготови з'їзду інженерів весною 1991 року, до якої увійшли проф. П. Таланчук, М. Згуровський (Київ) та проф. В. Чабан (Українське Інженерне Товариство, Львів). Привіт від ТУІА Установчим зборам зложив Ю. Гончаренко.

Група ТУІА прибула до Києва 14-го жовтня і була свідками та учасниками динамічних і важливих подій в Україні, проведених голодуючими студентами з підтримкою молоді всіх шкільних установ, робітниками заводу „Арсенал" та населенням Києва.

Група відвідала Львів, де представники ТУІА відбули зустріч з Управою Українського Інженерного Товариства та спільно з Львівською політехнікою відбули конференцію.

Представники ТУІА зустрілися з ректором П. Таланчуком в Києві та виконуючим обов'язки ректора С. Вороновим у Львові, де висловлено бажання дальшої співпраці. Господарі обох політехнік, проф. М. Згуровський та Б. Циганок (Київ), проф. С. Воронов та В. Коваль (Львів) улаштували оглядини їхніх інституцій, які залишили гарні спомини.

Поїздку ТУІА в Україну підготовила туристична аґенція Кобаснюка.

Відсвяткували...

(Закінчення зі стор. 1)

віт від згаданих обох установ. Мґр Уляна Дячук, президент Українського Народного Союзу і голова Української Американської Координаційної Ради, вітала УІТ від очолюваних нею установ і підкреслила значення видавничої діяльности УІТ, а особливо видавання журналу „Український Історик". Письмовий привіт надіслав Почесний голова УІТ-ва, сеньйор наших істориків, проф. д-р Олександер Оглоблин. За почесним столом сидів також гість з України проф. Володимир Іваненко, голова Асоціяції Журналістів Києва. Прочитано письмовий привіт від голови НТШ у Львові проф. Олега Романова, в якому він запрошує УІТ до співпраці з львівським НТШ. Крім згаданих осіб та голови й наукового секретаря УІТ (д-р Любомир Винар і д-р Олександер Домбровський) сиділи за почесним столом мґр Ігор Длябога, секретар Ділового Комітету і д-р Ярослав Падох — голова НТШ в Ню Йорку. Святочну доповідь на тему: „Українське Історичне Товариство і сучасні завдання наших істориків", виголосив голова УІТ і головний редактор „Українського Історика" проф. Любомир Винар. Доповідач наголосив постулят правильної реконструкції історичного процесу Східньої Европи, а особливо на території України, а далі — виправлення фальшивок представників совєтської партійної історіографії при інтерпретації історії України та творення нових надбань на полі української національної історіографії при заміні партійної „науки" (псевдонауки) на дійсну. В мистецькій програмі взяли участь наші молоді, надійні бандуристи й співаки: Вокальний ансамбль „Промінь" з Ню Йорку та ансамбль бандуристів „Гомін Степів" у двох виступах під вмілою кермою здібної дириґентки Богданни Волянської (доні панства Волянських з Кергонксону, присутніх на ювілейній Зустрічі УІТ з громадством). З нагоди 25-річного ювілею УІТ була зорганізована виставка численних публікацій УІТ, влючно з найновішим репрезентативним і монументальним англомовним виданням про Вінницю. Деякі установи, як Наукова Рада при СКВУ й УНС, декларували певні суми грошей на видавничу діяльність УІТ. До речі буде подати до загального відома, що дотепер вийшло друком 100 чисел „Українського Історика" (понад 7500 сторінок). Це наш єдиний український науково-історичний журнал, а крім того численні публікації історично-синтетичного й монографічного характеру.

Закриваючи згадану імпрезу, д-р Б. Шебунчак, який дійсно був ініціятором і душею цілої справи, ще раз наголосив значення такої Зустрічі, згідно з постулятом сталих зв'язків світу рідної науки зі своїм суспільством взагалі, а особливо — в нашій добі змагань і подякував своїм помічникам в Громадському комітеті, до якого входили ще заступник голови мґр Ігор Длябога, секретар Слава Рубель, і члени: Марія Савчак, Роня Лозинська, д-р Юрій Солтис, д-р О. М. Волянський, Євген Стахів і Роман Данилюк.

Приємна й тепла атмосфера Зустрічі Українського Історичного Товариства з громадянством залишиться напевно в пам'яті присутніх.